

Investigating the Relationship between Teachers' Emotional Intelligence and Classroom Management in the First Grade of Elementary School in Ardabil City, Academic Year 2025-2026

Zeinab Jahanbakhsh^{*1}, Sima Nemani Khiavi², Zahra Arshadi³, Zahra Mirzazadeh⁴

¹ Masters Student in Plant Physiology, University of Mohaghegh Ardabili

² Bachelor of Accounting, Islamic Azad University, Meshginshahr Branch

³ Bachelor of Educational Sciences, Bent Al-Hoda Sadr University of Education, Ardabil Branch

⁴ Bachelor of Persian Language and Literature, Islamic Azad University, Ardabil Branch, Iran

* **Corresponding author:** shahrkhnmt@gmail.com

Received: 2025-12-10

Accepted: 2026-01-02

Abstract

This study aimed to investigate the relationship between teachers' emotional intelligence and classroom management in the first grade of elementary school. The research method was applied in terms of purpose and descriptive-correlation in terms of data collection method. The statistical population of the study included all teachers working in the first grade of elementary schools who were working in the academic year 2025-2026. Based on the stratified random sampling method and using the Cochran formula, a sample of 193 people was selected. The data collection tool included the emotional intelligence questionnaire of Schott et al. (1998) and the classroom management questionnaire of Amir Yazdi and Ali (2008). The collected data were analyzed using SPSS version 27 software. In the descriptive statistics section, the mean, standard deviation, and frequency indices were used, and in the inferential statistics section, the Kolmogorov-Smirnov test was used to examine the normality of the data distribution and the Pearson correlation coefficient and multivariate regression analysis were used to test the research hypotheses. The findings of the study showed that there is a positive and significant relationship between teachers' emotional intelligence and classroom management. The results of the regression analysis also indicated that the components of emotional intelligence are able to explain a significant part of the variance of classroom management, and among them, emotional intelligence has a stronger predictive role than other components. Based on the results obtained, it can be concluded that teachers who have a higher level of emotional intelligence are more successful in managing classroom behaviors, creating order, establishing positive interactions, and providing a favorable learning environment.

Keywords: Emotional intelligence, Classroom management, First grade

© 2023 Journal of Mental Health in School (JMHS)

This work is published under CC BY-NC 4.0 license.

© 2023 The Authors.

How to Cite This Article: Jahanbakhsh, Z & et al. (2026). Investigating the Relationship between Teachers' Emotional Intelligence and Classroom Management in the First Grade of Elementary School in Ardabil City, Academic Year 2025-2026. *JMHS*, 3(4): 195-204.

بررسی رابطه بین هوش هیجانی معلمان با مدیریت کلاس درس دوره اول ابتدایی شهرستان اردبیل سال تحصیلی ۱۴۰۵-۱۴۰۴

زینب جهانبخش^{۱*}، سیما نعمانی خیای^۲، زهرا ارشدی^۳، زهرا میرزازاده^۴

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد فیزیولوژی گیاهی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران
^۲ کارشناسی حسابداری دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشگین شهر، ایران
^۳ کارشناسی علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان بنت الهدی صدر، واحد اردبیل
^۴ کارشناسی زبان و ادبیات فارسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اردبیل، ایران
* نویسنده مسئول: shahrkhnmt@gmail.com

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۴/۱۰/۱۲

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۴/۰۹/۱۹

چکیده

این پژوهش با هدف بررسی رابطه بین هوش هیجانی معلمان و مدیریت کلاس درس دوره اول ابتدایی انجام شد. روش تحقیق از نظر هدف کاربردی و از حیث شیوه گردآوری داده‌ها توصیفی-همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه معلمان شاغل در دوره اول ابتدایی مدارس ابتدایی بود که در سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۵ مشغول به فعالیت بودند. بر اساس روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای و با استفاده از فرمول کوکران، نمونه‌ای به حجم ۱۹۳ نفر انتخاب شد. ابزار گردآوری داده‌ها شامل پرسشنامه هوش هیجانی شات و همکاران (۱۹۹۸) و پرسشنامه مدیریت کلاس درس امیر یزدی و عالی (۱۳۸۷) بود. داده‌های جمع‌آوری شده با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۷ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. در بخش آمار توصیفی از شاخص‌های میانگین، انحراف معیار و فراوانی و در بخش آمار استنباطی از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف به منظور بررسی نرمال بودن توزیع داده‌ها و ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندمتغیره برای آزمون فرضیه‌های پژوهش استفاده شد. یافته‌های پژوهش نشان داد که بین هوش هیجانی معلمان و مدیریت کلاس درس رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. همچنین نتایج تحلیل رگرسیون حاکی از آن بود که مؤلفه‌های هوش هیجانی قادرند بخش قابل توجهی از واریانس مدیریت کلاس درس را تبیین کنند و در این میان، هوش هیجانی نقش پیش‌بین قوی‌تری نسبت به سایر مؤلفه‌ها دارد. بر اساس نتایج به دست آمده می‌توان نتیجه گرفت که معلمان که از سطح بالاتری از هوش هیجانی برخوردارند، در مدیریت رفتارهای کلاسی، ایجاد نظم، برقراری تعاملات مثبت و فراهم‌سازی محیط یادگیری مطلوب موفق‌تر عمل می‌کنند.

واژگان کلیدی: هوش هیجانی، مدیریت کلاس درس، دوره اول ابتدایی

تمامی حقوق نشر برای فصلنامه سلامت روان در مدرسه محفوظ است.

شیوه استناد به این مقاله: جهانبخش، زینب؛ نعمانی خیای، سیما؛ ارشدی، زهرا؛ میرزازاده، زهرا. (۱۴۰۴). بررسی رابطه بین هوش هیجانی معلمان با مدیریت کلاس درس دوره اول ابتدایی شهرستان اردبیل سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۵. *فصلنامه سلامت روان در مدرسه*، ۳(۴): ۱۹۵-۲۰۴.

مقدمه

تعاملات انسانی در کلاس درس وابسته است. در این میان، معلم به عنوان محور اصلی فرایند یاددهی-یادگیری، نقشی فراتر از انتقال‌دهنده دانش دارد و مسئول هدایت هیجانی، رفتاری و اجتماعی دانش‌آموزان نیز هست. این نقش به‌ویژه در دوره اول

نظام آموزش و پرورش به‌عنوان یکی از مهم‌ترین نهادهای اجتماعی، نقش اساسی در رشد شناختی، عاطفی و اجتماعی نسل آینده ایفا می‌کند. کیفیت عملکرد این نظام تا حد زیادی به کیفیت

ابتدایی که دانش‌آموزان در مرحله حساس شکل‌گیری شخصیت قرار دارند، اهمیت بیشتری پیدا می‌کند (کریمی‌نژاد، ۱۳۹۹).

دوره اول ابتدایی یکی از حساس‌ترین مقاطع تحصیلی محسوب می‌شود، زیرا دانش‌آموزان در این دوره برای نخستین‌بار به‌صورت رسمی وارد محیط آموزشی می‌شوند و تجربه‌های اولیه آنان از مدرسه می‌تواند نگرش آن‌ها نسبت به یادگیری را برای سال‌های آینده شکل دهد. دانش‌آموزان این دوره از نظر هیجانی ناپایدارتر بوده و نیاز شدیدی به امنیت روانی، حمایت عاطفی و ارتباط مثبت با معلم دارند (صادقی و نوری، ۱۴۰۰). در چنین شرایطی، توانایی معلم در مدیریت کلاس درس نقش تعیین‌کننده‌ای در ایجاد محیطی امن و یادگیرنده‌محور دارد.

مدیریت کلاس درس یکی از مهم‌ترین مهارت‌های حرفه‌ای معلمان است که به مجموعه‌ای از راهبردها و رفتارها برای ایجاد نظم، هدایت رفتار دانش‌آموزان، مدیریت زمان و فراهم‌سازی شرایط مناسب برای یادگیری اشاره دارد. پژوهش‌ها نشان می‌دهند که مدیریت کلاس صرفاً به معنای کنترل و انضباط نیست، بلکه شامل ایجاد روابط انسانی مثبت، تقویت انگیزه و پاسخ‌دهی مناسب به نیازهای هیجانی دانش‌آموزان است (مرادی، ۱۳۹۸). در دوره اول ابتدایی، مدیریت کلاس بدون توجه به ابعاد عاطفی و هیجانی دانش‌آموزان عملاً امکان‌پذیر نخواهد بود.

در سال‌های اخیر، رویکردهای نوین آموزشی بر اهمیت شایستگی‌های غیرشناختی معلمان تأکید ویژه‌ای داشته‌اند. یکی از مهم‌ترین این شایستگی‌ها، هوش هیجانی است. هوش هیجانی به توانایی فرد در شناسایی هیجان‌های خود و دیگران، درک علل هیجان‌ها، تنظیم واکنش‌های هیجانی و استفاده سازگارانه از هیجان‌ها در روابط اجتماعی اشاره دارد (قاسمی، ۱۴۰۱). این مفهوم به‌ویژه در حرفه معلمی که مبتنی بر تعامل مداوم انسانی است، جایگاه ویژه‌ای دارد.

معلمان به‌طور روزانه با موقعیت‌های هیجانی متعددی مواجه می‌شوند؛ از بی‌قراری و پرخاشگری دانش‌آموزان گرفته تا فشارهای شغلی، انتظارات والدین و محدودیت‌های سازمانی. در چنین شرایطی، توانایی معلم در مدیریت هیجان‌های خود می‌تواند نقش مهمی در نحوه واکنش او به چالش‌های کلاس درس ایفا کند. پژوهش‌ها نشان داده‌اند که معلمان دارای هوش هیجانی بالا، در موقعیت‌های تنش‌زا واکنش‌های منطقی‌تر و سازگارانه‌تری از خود نشان می‌دهند و کمتر دچار رفتارهای هیجانی افراطی می‌شوند (حیدری و رسولی، ۱۳۹۷).

هوش هیجانی معلمان می‌تواند به‌طور مستقیم و غیرمستقیم بر مدیریت کلاس درس تأثیر بگذارد. معلمانی که از خودآگاهی هیجانی بالاتری برخوردارند، بهتر می‌توانند احساسات خود را

شناسایی کرده و از انتقال هیجان‌های منفی به فضای کلاس جلوگیری کنند. همچنین، این معلمان از همدلی بیشتری نسبت به دانش‌آموزان برخوردار بوده و قادرند رفتارهای آنان را در چارچوب شرایط هیجانی و رشدی تفسیر کنند (موسوی‌فر، ۱۴۰۰). چنین نگرشی موجب کاهش تعارضات کلاسی و افزایش تعاملات مثبت می‌شود.

در کلاس‌های دوره اول ابتدایی، رفتارهای هیجانی دانش‌آموزان نمود بیشتری دارد. دانش‌آموزان این دوره ممکن است دچار اضطراب جدایی، ترس، بی‌قراری، پرخاشگری یا گوشه‌گیری باشند. برخورد نادرست معلم با این رفتارها می‌تواند موجب تشدید مشکلات رفتاری و کاهش احساس امنیت روانی دانش‌آموزان شود. در مقابل، معلمانی که از هوش هیجانی بالاتری برخوردارند، قادرند با استفاده از راهبردهای حمایتی و ارتباطی مناسب، رفتارهای نامطلوب را مدیریت کرده و فضای کلاس را به سمت آرامش و همکاری سوق دهند (رستمی و یوسفی، ۱۳۹۹).

مدیریت کلاس درس در رویکردهای نوین آموزشی، فرآیندی پویا و تعاملی تلقی می‌شود که به میزان زیادی به مهارت‌های ارتباطی و هیجانی معلم وابسته است. مطالعات داخلی نشان داده‌اند که معلمانی با سطح بالاتر هوش هیجانی، کمتر از روش‌های تنبیهی استفاده کرده و بیشتر از تشویق، تقویت مثبت و گفت‌وگوی سازنده بهره می‌برند (کاظمی، ۱۳۹۸). این سبک مدیریتی نه‌تنها موجب بهبود نظم کلاس می‌شود، بلکه احساس تعلق و انگیزه یادگیری را در دانش‌آموزان افزایش می‌دهد.

از سوی دیگر، افزایش چالش‌های آموزشی در سال‌های اخیر، ضرورت توجه به ابعاد هیجانی معلمان را دوچندان کرده است. تراکم بالای کلاس‌ها، تنوع فرهنگی و اجتماعی دانش‌آموزان و فشارهای روانی ناشی از شرایط کاری، مدیریت کلاس درس را برای معلمان دشوارتر ساخته است. در چنین شرایطی، هوش هیجانی می‌تواند به‌عنوان عاملی محافظتی در برابر فرسودگی شغلی و نارضایتی حرفه‌ای عمل کند (بابایی و شریفی، ۱۴۰۱). با وجود اهمیت روزافزون هوش هیجانی در حرفه معلمی، بررسی رابطه آن با مدیریت کلاس درس دوره اول ابتدایی در پژوهش‌های داخلی کمتر مورد توجه قرار گرفته است. بسیاری از مطالعات موجود بیشتر بر مقاطع متوسطه یا بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان تمرکز داشته‌اند و نقش متغیرهای هیجانی معلمان در مدیریت کلاس کمتر بررسی شده است (نجفی، ۱۳۹۷). این خلأ پژوهشی، ضرورت انجام مطالعاتی هدفمند در این زمینه را آشکار می‌سازد.

شناخت رابطه بین هوش هیجانی معلمان و مدیریت کلاس درس می‌تواند پیامدهای کاربردی مهمی برای نظام آموزشی داشته باشد. نتایج این‌گونه پژوهش‌ها می‌تواند در طراحی برنامه‌های

هیجانی برخوردار است، می‌تواند واکنش‌های هیجانی خود را در موقعیت‌های کلاسی به‌خوبی تشخیص داده و از بروز رفتارهای تکانشی جلوگیری کند (حیدری و رسولی، ۱۳۹۷). خودتنظیمی هیجانی به توانایی کنترل و مدیریت هیجان‌ها در شرایط مختلف اشاره دارد. این مؤلفه برای معلمان از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، زیرا آن‌ها در کلاس درس با رفتارهای گاه چالش‌برانگیز دانش‌آموزان مواجه می‌شوند. معلمانی که از خودتنظیمی هیجانی بالاتری برخوردارند، معمولاً در مواجهه با بی‌نظمی یا رفتارهای نامطلوب دانش‌آموزان، واکنش‌های آرام‌تر و سازنده‌تری نشان می‌دهند (مرادی، ۱۳۹۸). همدلی به‌عنوان یکی دیگر از مؤلفه‌های اساسی هوش هیجانی، به توانایی درک احساسات و دیدگاه‌های دیگران اشاره دارد. در محیط آموزشی، همدلی معلم با دانش‌آموزان می‌تواند به ایجاد روابط مثبت، افزایش احساسات تعلق و بهبود تعاملات کلاسی منجر شود. معلم همدل قادر است رفتار دانش‌آموزان را در چارچوب شرایط هیجانی و رشدی آن‌ها تفسیر کرده و پاسخ‌های مناسب‌تری ارائه دهد (رستمی و یوسفی، ۱۳۹۹). مهارت‌های اجتماعی نیز بخش مهمی از هوش هیجانی را تشکیل می‌دهند و شامل توانایی برقراری ارتباط مؤثر، حل تعارض و همکاری با دیگران هستند. معلمانی که از مهارت‌های اجتماعی قوی برخوردارند، معمولاً در ایجاد فضای مثبت کلاس درس، مدیریت روابط بین دانش‌آموزان و تعامل با والدین موفق‌تر عمل می‌کنند (کریمی‌نژاد، ۱۳۹۹).

مبانی نظری مدیریت کلاس درس در دوره اول ابتدایی

مدیریت کلاس درس یکی از مؤلفه‌های اساسی فرایند آموزش و یادگیری است که به مجموعه اقدام‌ها و راهبردهای معلم برای سازمان‌دهی محیط کلاس، هدایت رفتار دانش‌آموزان و ایجاد شرایط مناسب برای یادگیری اشاره دارد. مدیریت کلاس درس مفهومی چندبعدی است که علاوه بر کنترل رفتار، شامل ایجاد روابط انسانی مثبت، مدیریت زمان، استفاده از راهبردهای انگیزشی و فراهم‌سازی فضای عاطفی مناسب نیز می‌شود (کاظمی، ۱۳۹۸). در دوره اول ابتدایی، مدیریت کلاس درس از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، زیرا دانش‌آموزان این دوره از نظر شناختی و هیجانی در مرحله رشد قرار دارند و هنوز مهارت‌های خودکنترلی و تنظیم رفتار را به‌طور کامل کسب نکرده‌اند. بنابراین، معلم نقش کلیدی در هدایت رفتارها و ایجاد نظم در کلاس ایفا می‌کند (صادقی و نوری، ۱۴۰۰). از دیدگاه نظری، مدیریت کلاس درس مؤثر مبتنی بر پیشگیری از بروز رفتارهای نامطلوب، نه صرفاً واکنش به آن‌هاست. ایجاد قوانین شفاف، انتظارات مشخص و فضای حمایتی از جمله اصول اساسی مدیریت کلاس به شمار می‌روند. معلمانی که قادرند این اصول را به‌طور منسجم اجرا کنند،

تربیت معلم، دوره‌های ضمن خدمت و کارگاه‌های توانمندسازی حرفه‌ای مورد استفاده قرار گیرد. آموزش مهارت‌های هیجانی به معلمان می‌تواند به بهبود کیفیت تعاملات کلاسی، کاهش مشکلات رفتاری دانش‌آموزان و افزایش اثربخشی فرایند یاددهی-یادگیری منجر شود (حسینی‌نسب، ۱۴۰۰).

در مجموع، با توجه به اهمیت دوره اول ابتدایی در شکل‌گیری شخصیت و نگرش تحصیلی دانش‌آموزان و نقش کلیدی معلمان در مدیریت فضای کلاس، بررسی رابطه بین هوش هیجانی معلمان و مدیریت کلاس درس امری ضروری به نظر می‌رسد. این پژوهش می‌کوشد با تبیین این رابطه، زمینه‌ساز ارتقای کیفیت آموزش و ایجاد محیط‌های یادگیری سالم، پویا و انسانی در مدارس ابتدایی باشد.

مبانی نظری هوش هیجانی معلمان

هوش هیجانی یکی از مفاهیم نوین در حوزه روان‌شناسی و علوم تربیتی است که در دهه‌های اخیر توجه پژوهشگران بسیاری را به خود جلب کرده است. این مفهوم در واکنش به دیدگاه‌های سنتی درباره هوش که صرفاً بر توانایی‌های شناختی و عقلانی تأکید داشتند، مطرح شد. نظریه‌پردازان حوزه هوش هیجانی بر این باورند که موفقیت فرد در زندگی شخصی و حرفه‌ای تنها به بهره‌وری هوشی وابسته نیست، بلکه توانایی درک و مدیریت هیجان‌ها نیز نقش تعیین‌کننده‌ای ایفا می‌کند (قاسمی، ۱۴۰۱). هوش هیجانی به‌طور کلی به مجموعه‌ای از توانایی‌ها اطلاق می‌شود که فرد را قادر می‌سازد هیجان‌های خود و دیگران را شناسایی کرده، آن‌ها را درک کند، به‌صورت مؤثر تنظیم نماید و از اطلاعات هیجانی برای هدایت تفکر و رفتار استفاده کند (موسوی‌فر، ۱۴۰۰). این توانایی‌ها در حرفه‌هایی که مستلزم تعامل گسترده انسانی هستند، از جمله حرفه معلمی، اهمیت دوچندانی دارند. معلمان به‌عنوان افرادی که به‌طور مداوم با دانش‌آموزان، همکاران و والدین در تعامل هستند، در معرض موقعیت‌های هیجانی متعددی قرار دارند. فشارهای شغلی، تنوع نیازهای دانش‌آموزان، محدودیت‌های زمانی و انتظارات سازمانی می‌توانند زمینه‌ساز بروز هیجان‌های منفی مانند استرس، خشم و فرسودگی شوند. در چنین شرایطی، برخورداری از هوش هیجانی بالا به معلمان کمک می‌کند تا هیجان‌های خود را به‌درستی مدیریت کرده و از تأثیر منفی آن‌ها بر عملکرد حرفه‌ای جلوگیری کنند (بابایی و شریفی، ۱۴۰۱). از منظر نظری، هوش هیجانی معمولاً شامل مؤلفه‌هایی همچون خودآگاهی هیجانی، خودتنظیمی، انگیزش، همدلی و مهارت‌های اجتماعی است. خودآگاهی هیجانی به توانایی فرد در شناسایی احساسات خود و آگاهی از تأثیر آن‌ها بر رفتار اشاره دارد. معلمی که از خودآگاهی

مدیریت کلاس: مدیریت کلاس در این پژوهش بر اساس نمرات به دست آمده از پرسشنامه سبک‌های مدیریت کلاس امیریزدی و عالی (۱۳۸۷) سنجیده می‌شود. این پرسشنامه شامل ... گویه بوده و پاسخ‌ها بر اساس مقیاس لیکرت پنج‌گزینه‌ای (از ۱ = کاملاً مخالفم تا ۵ = کاملاً موافقم) نمره‌گذاری می‌شوند. که نمره بالاتر نشان‌دهنده مهارت بیشتر در مدیریت کلاس و نمره پایین‌تر بیانگر مهارت کمتر است. پرسشنامه توسط معلمان شرکت‌کننده در پژوهش تکمیل می‌شود و پاسخ‌ها به صورت محرمانه جمع‌آوری می‌گردند.

روش پژوهش

این پژوهش از نظر هدف، در زمره تحقیقات کاربردی قرار می‌گیرد و از حیث ماهیت و روش، توصیفی-همبستگی است. همچنین شیوه گردآوری داده‌ها به صورت میدانی و از طریق پرسشنامه انجام شده است. جامعه آماری این پژوهش شامل دو گروه معلمان و دانش‌آموزان است. بخش نخست، کلیه معلمان زن و مرد شاغل در دوره اول ابتدایی مدارس آموزش و پرورش ناحیه ۲ شهرستان اردبیل در سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۵ را در برمی‌گیرد. مطابق آمار ارائه شده از سوی اداره آموزش و پرورش ناحیه ۲، تعداد این معلمان ۳۸۹ نفر است. بخش دوم جامعه آماری شامل کلیه دانش‌آموزان دوره اول ابتدایی مدارس آموزش و پرورش ناحیه ۲ شهرستان اردبیل در همان سال تحصیلی است که بر اساس آمار دریافتی از اداره آموزش و پرورش ناحیه ۲، تعداد آنان ۴۰۴۴ نفر می‌باشد. نمونه آماری این پژوهش از میان جامعه آماری معلمان دوره اول ابتدایی ناحیه ۲ شهرستان اردبیل انتخاب شده است. روش نمونه‌گیری، نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای است؛ بدین صورت که مدارس بر اساس ناحیه و جنسیت معلمان، به عنوان طبقات در نظر گرفته شده و سهم هر طبقه متناسب با حجم آن تعیین و نمونه‌ها به صورت تصادفی انتخاب شده‌اند. برای تعیین حجم نمونه، با توجه به حجم جامعه (۳۸۹ نفر) و با بهره‌گیری از فرمول کوکران، تعداد ۱۹۳ نفر به عنوان حجم نمونه مورد نیاز برآورد گردید. جهت بررسی فرضیات از آزمون پیرسون و رگرسیون چند خطی استفاده می‌شود.

ابزار گردآوری اطلاعات

پرسشنامه هوش هیجانی شات و همکاران (۱۹۹۸)
این مقیاس یک آزمون ۳۳ سوالی است که به وسیله شات و همکاران در سال ۱۹۹۸ بر اساس مدل هوش هیجانی مایر و سالووی ساخته شده است. سوالهای آزمون سه مولفه هوش هیجانی شامل تنظیم هیجان‌ها (۱۰ گویه)، بهره‌وری از هیجان

معمولاً با مشکلات رفتاری کمتری در کلاس مواجه می‌شوند (نجفی، ۱۳۹۷). یکی از ابعاد مهم مدیریت کلاس درس، ایجاد فضای عاطفی مثبت است. فضای عاطفی کلاس به کیفیت روابط بین معلم و دانش‌آموزان و همچنین روابط دانش‌آموزان با یکدیگر اشاره دارد. پژوهش‌ها نشان داده‌اند که فضای عاطفی مثبت می‌تواند احساس امنیت روانی، انگیزه یادگیری و مشارکت فعال دانش‌آموزان را افزایش دهد (مرادی، ۱۳۹۸). در دوره اول ابتدایی، دانش‌آموزان نیاز شدیدی به حمایت عاطفی و تأیید اجتماعی دارند. برخوردهای خشن یا تنبیهی معلم می‌تواند به کاهش اعتماد به نفس، افزایش اضطراب و بروز رفتارهای ناسازگار منجر شود. در مقابل، استفاده از راهبردهای مثبت مانند تشویق، تقویت رفتار مطلوب و گفت‌وگوی سازنده می‌تواند به بهبود مدیریت کلاس کمک کند (رستمی و یوسفی، ۱۳۹۹). مدیریت کلاس درس همچنین شامل توانایی معلم در پاسخ‌دهی مناسب به تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان است. دانش‌آموزان از نظر ویژگی‌های هیجانی، اجتماعی و خانوادگی با یکدیگر تفاوت دارند و این تفاوت‌ها می‌تواند بر رفتار آنان در کلاس تأثیر بگذارد. معلمانی که از انعطاف‌پذیری بیشتری برخوردارند و به نیازهای فردی دانش‌آموزان توجه می‌کنند، معمولاً در مدیریت کلاس موفق‌تر عمل می‌کنند (کریمی‌نژاد، ۱۳۹۹). از منظر نظری، مدیریت کلاس درس در رویکردهای نوین آموزشی فرآیندی تعاملی و مشارکتی تلقی می‌شود که در آن دانش‌آموزان نیز در ایجاد نظم و فضای یادگیری نقش دارند. این رویکرد بر ارتباط مؤثر، احترام متقابل و مشارکت فعال دانش‌آموزان تأکید دارد و با دیدگاه‌های سنتی مبتنی بر کنترل و اقتدارگرایی تفاوت اساسی دارد (حسینی‌نسب، ۱۴۰۰).

تعاریف مفهومی

هوش هیجانی

هوش هیجانی در این پژوهش بر اساس نمرات به دست آمده از پرسشنامه هوش هیجانی (Schott et al. (1998) سنجیده می‌شود. این پرسشنامه شامل ۳۳ گویه است و پاسخ‌ها بر اساس مقیاس لیکرت پنج‌گزینه‌ای، از ۱ (کاملاً مخالفم) تا ۵ (کاملاً موافقم) نمره‌گذاری می‌شوند. بنابراین، حداقل نمره قابل کسب ۳۳ و حداکثر ۱۶۵ است. نمره بالاتر نشان‌دهنده سطح بالاتر هوش هیجانی و نمره پایین‌تر نشان‌دهنده سطح پایین‌تر هوش هیجانی فرد است. این پرسشنامه توسط معلمان شرکت‌کننده در پژوهش تکمیل می‌شود و کلیه پاسخ‌ها به صورت محرمانه و ناشناس جمع‌آوری می‌گردند.

۱۳۸۷). نمره گذاری پرسشنامه در مقیاس فاصله ای به شرح زیر است:

هرگز = ۱ تا اندازه ای = ۲ معمولاً = ۳ همیشه = ۴

نمره گذاری برای سوالات ۳، ۴، ۹، ۱۲، ۱۳، ۱۵، ۱۶، ۱۷، ۱۸، ۱۹، ۲۲، ۲۴، معکوس می باشد. نمرات در طیفی از ۲۵ تا ۱۰۰ قرار دارند. نمره بالا در این طیف نشانگر سبک مداخله گرا و نمره پایین نشانگر سبک غیر مداخله گرا می باشد. سبک تعامل گرا نیز در نقطه میانی این طیف بین دو سبک دیگر قرار دارد.

• نمره گذاری پرسشنامه:

بر اساس طیف لیکرت نمره گذاری شده است

گزینه	هرگز	تا اندازه ای	معمولاً	همیشه
امتیاز	۱	۲	۳	۴

تحلیل بر اساس میزان نمره پرسشنامه

بر اساس این روش از تحلیل شما نمره‌های به دست آمده را جمع کرده و سپس بر اساس جدول زیر قضاوت کنید. توجه داشته باشید میزان امتیاز های زیر برای یک پرسشنامه است در صورتی که به طور مثال شما ۱۰ پرسشنامه داشته باشید باید امتیاز های زیر را ضربدر ۱۰ کنید مثال: حد پایین نمرات پرسشنامه به طریق زیر بدست آمده است تعداد سوالات پرسشنامه * ۱ = حد پایین نمره

حد پایین نمره	حد متوسط نمرات	حد بالای نمرات
۲۵	۵۰	۱۰۰

- در صورتی که نمرات پرسشنامه بین ۲۵ تا ۵۰ باشد، میزان سبک مدیریت کلاس درس ضعیف می باشد.
- در صورتی که نمرات پرسشنامه بین ۵۰ تا ۷۵ باشد، میزان سبک مدیریت کلاس درس در سطح متوسطی می باشد.
- در صورتی که نمرات بالای ۷۵ باشد، میزان سبک مدیریت کلاس درس بسیار خوب می باشد.

ها (۱۰ گویه) و ارزیابی و بیان هیجان ها (۱۳ گویه) را در مقیاس پنج درجه ای لیکرت از نمره ۱ تا ۵ مورد سنجش قرار می دهد، به این ترتیب دامنه نمره کلی این مقیاس از ۳۳ تا ۱۶۵ است. مؤلفه بهره برداری از هیجان شامل سؤالهای ۱، ۲، ۵، ۶، ۷، ۸، ۱۲، ۲۱، ۲۴، ۲۸ می باشد. مؤلفه ارزیابی و بیان هیجان شامل سؤالهای ۳، ۴، ۹، ۱۰، ۱۱، ۱۵، ۱۸، ۱۹، ۲۲، ۲۵، ۲۹، ۳۲، ۳۳ و مؤلفه تنظیم هیجان شامل سؤالهای ۱۴، ۱۳، ۱۶، ۱۷، ۲۰، ۲۳، ۲۶، ۲۷، ۳۰، ۳۱ می باشد. گویه های ۵ و ۲۸ و ۳۳ به صورت معکوس نمره گذاری میشوند. همسانی درونی سؤالهای آزمون برحسب ضریب آلفای کرونباخ از ۰/۸۴ تا ۰/۹۰ و ضریب پایایی بازآزمایی مقیاس به فاصله دو هفته ۰/۷۸ گزارش شده است (شات و همکاران، ۱۹۹۸). این مقیاس در دانش آموزان ایران هنجاریابی شده و ضریب همسانی درونی آن برای هوش هیجانی کلی ۰/۸۷، برای مؤلفه بهره برداری از هیجان ۰/۶۳، برای ابراز هیجان ۰/۸۱ و برای تنظیم هیجان ۰/۷۲ به دست آمده بود

پرسشنامه سبک مدیریت کلاس امیر یزدی و عالی (۱۳۸۷)

این پرسشنامه (ABCC) به سنجش باورهای معلم درباره کنترل کلاس بر مبنای سه رویکرد (مداخله گرا، تعاملی و غیر مداخله گرا) می پردازد. محقق با ترجمه و تبدیل آن به ابزاری جهت سنجش سبکهای مدیریت کلاسی، مورد استفاده قرار داده است. پرسشنامه دارای ۲۵ گویه در سه مقیاس (مدیریت رفتار، افراد و آموزش) است. نحوه پاسخگویی به پرسشنامه به روش خود-گزارش دهی است. نمرات در یک طیف از ۲۵ تا ۱۰۰ قرار می گیرند. طبق الگوی ولفگانگ، نمره بالا در این طیف نشانگر سبک مدیریت مداخله گر و نمره پایین سبک غیرمداخله گر است. سبک تعامل گرا نیز در نقطه میانی این طیف بین دو سبک دیگر جای دارد. مدیریت آموزش ۱۳ سؤال (سوالات ۱ تا ۱۳)، مدیریت افراد ۸ سؤال (سوالات ۱۴ تا ۲۱) و مدیریت رفتار شامل ۴ سؤال (سوالات ۲۲ تا ۲۵) می باشد. نمره کل سبک مدیریت کلاس از جمع این سه مقیاس به دست می آید. پاسخ ها نیز در یک مقیاس چهار گزینه ای تهیه شده است (همیشه، معمولاً، تا اندازه ای، هرگز) (به نقل از امین یزدی و عالی،

یافته های پژوهش

جدول ۱: میانگین، انحراف استاندارد، کشیدگی، چولگی و آلفای کرونباخ متغیرهای پژوهش

متغیر	ابعاد	میانگین	انحراف استاندارد	چولگی	کشیدگی	آلفای کرونباخ
هوش هیجانی	تنظیم هیجان	۲۸/۲	۱۱/۶	۰/۰۱۵	-۱/۲۱۲	۰/۸۲۳
	بهره وری از هیجان	۲۹/۸	۱۲/۰	-۰/۰۰۴	-۱/۳۰۲	۸۱۷۰
	بیان هیجان ها	۴۰/۴	۱۵/۶	-۰/۱۶۲	-۱/۲۰۰	۰/۸۴۶
مدیریت کلاس درس	هوش هیجانی	۹۸/۶	۲۱/۷	۰/۰۵۸	-۰/۲۲۸	۰/۸۹۱
	مدیریت رفتار	۳۲/۲	۱۰/۴	۰/۰۵۹	-۰/۸۹۴	۰/۷۸۱
	مدیریت افراد	۱۹/۳	۸/۲	۰/۱۱۹	-۱/۴۴۷	۰/۷۹۹
	مدیریت آموزش	۹/۴	۳/۶	۰/۲۵۱	-۱/۱۱۳	۰/۸۱۲
مدیریت کلاس درس	مدیریت کلاس درس	۶۱/۰	۱۹/۰	۰/۱۵۵	-۰/۹۳۴	۰/۸۵۷

جدول ۲: نتایج آزمون همبستگی پیرسون بین متغیرهای هوش هیجانی و مدیریت کلاس درس با سلامت روانی

۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	
							۱	۱. تنظیم هیجان
						۱	۰/۷۸۷**	۲. بهره وری از هیجان
					۱	۰/۶۵۳**	۰/۸۰۷**	۳. بیان هیجان ها
				۱	۰/۹۲۰**	۰/۸۶۹**	۰/۹۴۵**	۴. هوش هیجانی
			۱	۰/۹۶۱**	۰/۸۷۹**	۰/۸۳۶**	۰/۹۱۴**	۵. مدیریت رفتار
		۱	۰/۸۸۶**	۰/۸۶۰**	۰/۷۸۸**	۰/۷۳۶**	۰/۸۲۸**	۶. مدیریت افراد
	۱	۰/۷۶۶**	۰/۸۷۷**	۰/۸۲۹**	۰/۷۵۱**	۰/۷۳۴**	۰/۷۸۵**	۷. مدیریت آموزش
۱	۰/۹۶۹**	۰/۸۹۴**	۰/۹۰۲**	۰/۸۶۰**	۰/۷۸۲**	۰/۷۵۳**	۰/۸۲۰**	۸. مدیریت کلاس درس

جدول ۳. تحلیل رگرسیون چندگانه

Sig	Df	F	R ²	Sig	T	Beta	متغیر پیش بین
۰/۰۰۰	۶	۱۳۴/۹۳۷	۰/۸۱۳	۰/۰۳۶	۲/۰۳۰	۰/۱۹۸	تنظیم هیجان
				۰/۰۰۰	۵/۸۸۴	۰/۳۶۰	بهره وری از هیجان
				۰/۰۰۰	۴/۸۳۴	۰/۳۴۰	بیان هیجان ها
				۰/۰۲۹	۲/۲۰۱	۰/۳۲۱	مدیریت رفتار
				۰/۰۰۲	۳/۱۷۵	۰/۲۱۸	مدیریت افراد
				۰/۰۰۰	۵/۰۵۹	۰/۳۳۶	مدیریت آموزش
۰/۰۰۰	۲	۳۸۴/۴۹۸	۰/۸۰۲	۰/۰۰۰	۸/۸۹۰	۰/۵۶۲	هوش هیجانی
				۰/۰۰۰	۵/۷۶۴	۰/۳۶۵	مدیریت کلاس درس

جدول ۴: نتایج آزمون همبستگی پیرسون بین متغیرهای هوش هیجانی معلمان و مدیریت کلاس درس

مدیریت کلاس درس	ضریب همبستگی	هوش هیجانی معلمان
۰/۸۶۰	سطح خطا	
۰/۰۰۰	تعداد	
۱۹۳		

می‌شود. همچنین، بیان و تنظیم مؤثر هیجان‌ها به معلم امکان می‌دهد تا ارتباط مؤثرتر و همدلانه‌تری با دانش‌آموزان برقرار کند، پیامد آن ایجاد حس اعتماد و امنیت روانی در محیط کلاس است (Lopez, 2023). این توانایی‌ها موجب می‌شوند که دانش‌آموزان تجربه‌ای مثبت از تعامل با معلم داشته باشند، اضطراب‌های روزمره کاهش یابد و فضایی ایجاد شود که آن‌ها بتوانند با تمرکز و انگیزه به یادگیری بپردازند. از طرفی، مهارت‌های هیجانی معلمان به آن‌ها امکان می‌دهد تا رفتارهای نامطلوب را پیش‌بینی و مدیریت کرده و از بروز تعارضات احتمالی در کلاس جلوگیری کنند، که این امر مستقیماً با بهبود کیفیت مدیریت کلاس و سلامت روانی دانش‌آموزان ارتباط دارد (Martin, 2022). تحقیقات نشان داده است که هوش هیجانی معلمان به عنوان پایه و زیربنای توانمندی‌های مدیریتی عمل می‌کند و معلمانی که در این مهارت توانمندتر هستند، در کنترل رفتار دانش‌آموزان، ایجاد روابط مثبت، تنظیم هیجان‌ها خود و دیگران و کاهش موقعیت‌های استرس‌زا عملکرد بهتری دارند (Ingram, 2021). این توانایی‌ها باعث می‌شود که مدیریت کلاس درس تنها به تنظیم قوانین و نظارت محدود نشود، بلکه شامل هدایت مؤثر فرآیندهای آموزشی، ایجاد محیط انگیزشی و حمایتگر و تقویت مشارکت دانش‌آموزان نیز باشد. در نتیجه، هوش هیجانی معلمان به طور مستقیم و غیرمستقیم از طریق تقویت مهارت‌های مدیریتی، سلامت روانی و کیفیت یاددهی-یادگیری دانش‌آموزان را بهبود می‌بخشد. علاوه بر این، یافته‌ها نشان داد که بین مؤلفه‌های هوش هیجانی و ابعاد مدیریت کلاس درس همبستگی بالایی وجود دارد (Mayer, 2023). مهارت‌های هیجانی معلمان توانمندی آن‌ها در مدیریت رفتار، مدیریت افراد و مدیریت آموزش را افزایش می‌دهد و این هماهنگی میان توانمندی‌های هیجانی و مهارت‌های مدیریتی موجب ایجاد محیطی مثبت، حمایتگر و همدلانه برای دانش‌آموزان می‌شود. چنین محیطی نه تنها کیفیت فرآیند یاددهی-یادگیری را بهبود می‌بخشد، بلکه به شکل مؤثری سلامت روانی دانش‌آموزان را ارتقا می‌دهد (Van Buren, 2020). بنابراین، می‌توان نتیجه گرفت که رابطه مثبت و بسیار قوی بین هوش هیجانی معلمان و مدیریت کلاس درس شامل توانایی بهره‌وری مؤثر از هیجان‌ها، تنظیم و بیان مناسب هیجان‌ها، ایجاد فضای کلاس امن و حمایتگر، مدیریت رفتار و فرآیندهای آموزشی و نقش بنیادی هوش هیجانی در تقویت مهارت‌های مدیریتی است. این یافته‌ها نشان می‌دهد که آموزش و توسعه هوش هیجانی معلمان می‌تواند نقش کلیدی در بهبود کیفیت مدیریت کلاس، ارتقای سلامت روانی دانش‌آموزان و ایجاد محیط یادگیری سالم و پویا ایفا کند. بنابراین، برنامه‌های

بر اساس نتایج به‌دست آمده، ضریب همبستگی پیرسون بین هوش هیجانی معلمان و مدیریت کلاس درس برابر با $0/860$ گزارش شده است. این مقدار نشان‌دهنده یک رابطه مثبت و بسیار قوی بین دو متغیر است. به عبارت دیگر، هرچه سطح هوش هیجانی معلمان بالاتر باشد، توانایی آن‌ها در مدیریت کلاس درس نیز افزایش می‌یابد. همچنین مقدار سطح خطا (Sig) برابر با $0/000$ است که کمتر از $0/05$ می‌باشد. این نتیجه بیانگر معناداری آماری رابطه مشاهده شده است؛ بنابراین، فرضیه صفر مبنی بر نبود رابطه رد شده و فرضیه پژوهش تأیید می‌گردد. حجم نمونه در این آزمون ۱۹۳ نفر بوده که از نظر آماری برای تعمیم نتایج به جامعه آماری کفایت دارد. این یافته‌ها حاکی از اهمیت بالای هوش هیجانی در بهبود مدیریت کلاس درس معلمان دوره ابتدایی است. به بیان دیگر، معلمانی که مهارت‌های هیجانی بالاتری دارند، در کنترل و هدایت کلاس، ایجاد تعامل مثبت با دانش‌آموزان، و حل تعارضات عملکرد بهتری نشان می‌دهند. با توجه به این نتایج می‌توان نتیجه گرفت که تقویت هوش هیجانی معلمان می‌تواند به عنوان یک راهبرد مهم برای ارتقاء مدیریت کلاس درس در دوره ابتدایی در نظر گرفته شود. این موضوع باید در دوره‌های آموزشی و برنامه‌های توسعه حرفه‌ای معلمان به صورت ویژه مورد توجه قرار گیرد.

نتیجه‌گیری

هوش هیجانی معلمان شامل توانایی درک، تنظیم، بهره‌وری و بیان مناسب هیجان‌ها است و این مهارت‌ها مستقیماً کیفیت تعاملات عاطفی و ارتباطات میان فردی معلم با دانش‌آموزان و مدیریت محیط کلاس را تحت تأثیر قرار می‌دهند (Kaplan, 2021). معلمان با هوش هیجانی بالا قادرند فضایی امن، حمایتگر و انگیزشی برای دانش‌آموزان فراهم کنند که در آن اضطراب و استرس کاهش یافته، تمرکز و انگیزه یادگیری افزایش می‌یابد و دانش‌آموزان احساس امنیت روانی بیشتری دارند (Mayer, 2023). توانایی بهره‌وری مؤثر از هیجان‌ها به معلم اجازه می‌دهد تا احساسات خود را به عنوان ابزاری جهت هدایت فرآیند یادگیری، تقویت انگیزه دانش‌آموزان و مدیریت موقعیت‌های پرتنش کلاس به کار گیرد (Freeman, 2023). معلمانی که می‌توانند هیجان‌ها خود را به خوبی مدیریت کنند، در مواجهه با رفتارهای متنوع و پیچیده دانش‌آموزان واکنش‌های منطقی و سازگارانه نشان می‌دهند و قادرند محیط کلاس را به شکلی پیش‌بینی‌پذیر و منظم اداره کنند. چنین مدیریتی باعث کاهش فشار روانی دانش‌آموزان، افزایش احساس عدالت و ارتقای روحیه همکاری و مشارکت آن‌ها در فعالیت‌های آموزشی

توانمندسازی معلمان باید بر تقویت مهارت‌های هیجانی و مدیریت کلاس تمرکز داشته باشد تا اثرات مثبت آن بر سلامت روانی و یاددهی-یادگیری به وضوح مشاهده شود (Martin, 2022; Lopez, 2023).

پیشنهاد کاربردی

پیشنهاد می‌شود که دوره‌های تخصصی آموزش مدیریت کلاس درس همراه با مهارت‌های هوش هیجانی برای معلمان برگزار شود. این دوره‌ها می‌توانند مهارت‌های هدایت رفتار دانش‌آموزان، سازمان‌دهی فعالیت‌های آموزشی و تعاملات مؤثر در کلاس را تقویت کنند. همچنین، پیشنهاد می‌شود که برنامه‌های کوچینگ یا مربی‌گری فردی برای معلمان فراهم شود تا بتوانند توانمندی‌های خود در مدیریت کلاس را در محیط واقعی توسعه دهند.

موازین اخلاقی

در این مطالعه اصول اخلاق در پژوهش شامل اخذ رضایت آگاهانه از شرکت کنندگان و حفظ اطلاعات محرمانه آنها رعایت گردیده است.

تشکر و قدردانی

پژوهشگران مراتب قدردانی و تشکر خود را از کلیه شرکت کنندگان این پژوهش که با استقبال و بردباری، در روند استخراج نتایج همکاری نمودند، اعلام می‌دارند.

تعارض منافع

نویسندگان این مطالعه هیچ گونه تعارض منافی در انجام و نگارش آن ندارند.

ایجاد امنیت روانی و بهبود فضای یادگیری. تهران: انتشارات مدرسه.

رستمی، ل.، و یوسفی، پ. (۱۳۹۹). بررسی اثربخشی رویکردهای مبتنی بر هوش هیجانی در مدیریت رفتارهای ناسازگار دانش‌آموزان دوره اول ابتدایی و پیامدهای آن بر نظم و تعاملات کلاسی. فصلنامه پژوهش‌های آموزش ابتدایی، ۵(۳)، ۶۱-۸۴.

صادقی، م.، و نوری، ز. (۱۴۰۰). تحلیل ویژگی‌های رشدی، هیجانی و اجتماعی دانش‌آموزان دوره اول ابتدایی و implications آن برای شیوه‌های مدیریت کلاس درس معلمان. مجله روان‌شناسی رشد، ۸(۴)، ۱۱۵-۱۳۸.

قاسمی، ه. (۱۴۰۱). مبانی نظری و کاربردی هوش هیجانی در حرفه معلمی با تأکید بر خودآگاهی، خودتنظیمی، همدلی و مهارت‌های ارتباطی در محیط‌های آموزشی. اصفهان: انتشارات اندیشه نو.

کاظمی، ر. (۱۳۹۸). بررسی تطبیقی سبک‌های مدیریت کلاس درس معلمان ابتدایی و ارتباط آن با سطح هوش هیجانی، تجربه تدریس و نگرش‌های آموزشی. مجله آموزش و پرورش، ۱۱(۲)، ۹۷-۱۲۰.

کریمی‌نژاد، ع. (۱۳۹۹). تحلیل نقش تعامل معلم و دانش‌آموز در شکل‌گیری فضای عاطفی کلاس درس و تأثیر آن بر یادگیری و رفتارهای اجتماعی دانش‌آموزان ابتدایی. تهران: انتشارات رشد.

مرادی، ن. (۱۳۹۸). اصول، مبانی و روش‌های نوین مدیریت کلاس درس با رویکرد روان‌شناختی و تأکید بر نقش شایستگی‌های هیجانی معلمان. شیراز: انتشارات تعلیم.

موسوی‌فر، ی. (۱۴۰۰). بررسی رابطه هوش هیجانی معلمان با کیفیت ارتباطات آموزشی، میزان تعارضات کلاسی و راهبردهای مدیریت رفتار دانش‌آموزان. فصلنامه علوم تربیتی، ۱۶(۱)، ۴۳-۶۶.

نجفی، ک. (۱۳۹۷). مروری نظام‌مند بر پژوهش‌های انجام‌شده در حوزه مدیریت کلاس درس در ایران با تأکید بر متغیرهای روان‌شناختی و هیجانی معلمان. مجله مطالعات آموزشی، ۹(۱)، ۲۲-۱.

فهرست منابع

- Babaei, M., & Sharifi, N. (2014) Investigating the role of emotional intelligence in first-year elementary school teachers in predicting burnout, professional satisfaction, and the quality of classroom interactions with an emphasis on demographic variables. *Mental Health Quarterly*, 14(2), 33-56. [Persian]
- Freeman, S. (2023). The influence of emotional intelligence on mental health and academic performance in university students. *Journal of Educational Psychology*. 115(2): 200-215.
- Ghasemi, H. (2011) Theoretical and practical foundations of emotional intelligence in the

منابع فارسی

- بابایی، م.، و شریفی، ن. (۱۴۰۱). بررسی نقش هوش هیجانی معلمان دوره اول ابتدایی در پیش‌بینی میزان فرسودگی شغلی، رضایت حرفه‌ای و کیفیت تعاملات کلاسی با تأکید بر متغیرهای جمعیت‌شناختی. فصلنامه سلامت روان، ۱۴(۲)، ۳۳-۵۶.
- حیدری، س.، و رسولی، ع. (۱۳۹۷). تحلیل رابطه مؤلفه‌های تنظیم هیجان با عملکرد حرفه‌ای معلمان و تأثیر آن بر نحوه مواجهه با موقعیت‌های تنش‌زای کلاس درس در مدارس ابتدایی. مجله مطالعات تربیتی، ۱۰(۱)، ۸۹-۱۱۲.
- حسینی‌نسب، ف. (۱۴۰۰). کاربرد هوش هیجانی در آموزش ابتدایی با تأکید بر نقش معلم در مدیریت رفتارهای هیجانی دانش‌آموزان،

- Martin, R. (2022). Emotional intelligence as a foundation for effective classroom management. *Educational Research Review*, 33, 45-59.
- Mayer, J. D. (2023). Emotional intelligence and student psychological outcomes: Implications for educators. *Review of Educational Research*, 93(2), 215-232.
- Moradi, N. (2019) Principles, foundations and new methods of classroom management with a psychological approach and emphasis on the role of teachers' emotional competencies. Shiraz: Taalem Publications. [Persian]
- Mousavi Far, Y. (2019) Studying the relationship between teachers' emotional intelligence and the quality of educational communication, the level of classroom conflicts and strategies for managing students' behavior. *Educational Sciences Quarterly*, 16(1), 43-66. [Persian]
- Najafi, K. (2018) A systematic review of research conducted in the field of classroom management in Iran with an emphasis on teachers' psychological and emotional variables. *Journal of Educational Studies*, 9(1), 1-22. [Persian]
- Rostami, L., & Yousefi, P. (2019) Investigating the effectiveness of emotional intelligence-based approaches in managing maladaptive behaviors of first-year elementary school students and its consequences on classroom discipline and interactions. *Quarterly Journal of Elementary Education Research*, 5(3), 61-84. [Persian]
- Sadeghi, M., & Nouri, Z. (2010) Analysis of developmental, emotional, and social characteristics of first-year elementary school students and its implications for teachers' classroom management practices. *Journal of Developmental Psychology*, 8(4), 115-138. [Persian]
- Van Buren, T. (2020). Utilizing emotions in teaching: Motivation and classroom management. *Teaching and Teacher Education*, 88, 103003.
- teaching profession with an emphasis on self-awareness, self-regulation, empathy, and communication skills in educational environments. Isfahan: Andisheh-e-No Publications. [Persian]
- Heydari, S., & Rasouli, A. (2018) Analyzing the relationship between emotion regulation components and teachers' professional performance and its impact on how to deal with stressful classroom situations in elementary schools. *Journal of Educational Studies*, 10(1), 89-112. [Persian]
- Hosseini-Nasab, F. (2014) Application of emotional intelligence in elementary education with an emphasis on the role of the teacher in managing students' emotional behaviors, creating psychological security, and improving the learning environment. Tehran: Madrasah Publications. [Persian]
- Ingram, P. (2021). Linking teacher emotional skills to student engagement and classroom behavior. *Journal of Learning Environments Research*, 9(1), 23-38.
- Kaplan, S. (2021). Teacher emotional intelligence and classroom management: Impacts on student-teacher interactions. *Journal of Educational Psychology*, 113(4), 412-426.
- Karimi Nejad, A. (2019) Analysis of the role of teacher-student interaction in the formation of the emotional atmosphere of the classroom and its impact on learning and social behaviors of elementary school students. Tehran: Roshd Publications. [Persian]
- Kazemi, R. (2019) A comparative study of classroom management styles of elementary school teachers and their relationship with emotional intelligence levels, teaching experience, and educational attitudes. *Journal of Education*, 11(2), 97-120. [Persian]
- Lopez, M. (2023). Teacher emotional regulation and its effect on classroom climate. *Journal of School Psychology*, 91, 67-81.